

**„TISZAALPÁR NAGYKÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT SZERVEZETFEJLESZTÉSE”
az ÁROP-1.A.5-2013-2013-0010 kódszámú projekt szakmai tevékenységeinek
megvalósulása, az eredménytermékek létrehozása**

**FELADAT-ELLÁTÁSI ÉS
FINANSZÍROZÁSI KONCEPCIÓ**

2014. július

HUNGAROSUPPORT KFT.

6087 Dunavecse, Fő út 79.
+36-78-437-449
info@hungarosupport.hu

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló.....	3
Bevezetés	5
A Tanulmány indokltsága	5
A tanulmány szakmai leírása és módszertana.....	5
Legfontosabb törvényi változások	8
Feladatellátás Változásai	8
Finanszírozási Rendszer Változásai	9
Számviteli Rendszer Változásai	11
Feladatellátási struktúra TISZAALPÁR NAGYKÖZSÉGBEN	12
Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft.....	16
Kiskunfélegyházi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás	20
Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás	20
Polgármesteri Hivatal	21
Gondozási Központ.....	22
Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda	24
Pejtsik Béla Nagyközségi Könyvtár	26
A feladat ellátások pénzügyi struktúrájának értékelése.....	28
MELLÉKLETEK.....	35

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A feladat-ellátási és finanszírozási koncepció kidolgozásának célja a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok ellátása és finanszírozási módjának vizsgálata elsődlegesen hatékonysági szempontból. A vizsgálat az intézmények által ellátott feladatokra és ennek kapcsán az intézmények működésére fókuszál. A tanulmányban bemutatásra kerül Tiszaalpár Nagyközségi Önkormányzatának feladatellátása, szervezése a tulajdonában lévő összes intézmény, gazdasági társaság illetve a társulási formák ismertetésén keresztül.

A munka során a HungaroSupport Kft. a jelenlegi helyzet értékelését és a tanácsadói javaslatok megfogalmazását interjúk elkészítése, kérdőívek felvétele és kiértékelése, üzleti modellezés és dokumentumok elemzése alapján végezte el.

Tiszaalpár Nagyközségi Önkormányzata a következő dokumentumokat bocsátotta a rendelkezésünkre: SZMSZ, az Önkormányzat által ellátandó kötelező és önként vállalt feladatok listája, intézményi alapító okiratok, éves önkormányzati költségvetési koncepciók, helyi adókra vonatkozó rendeletek, integrált város-, településfejlesztési stratégia.

Tanácsadói megállapításainkat és javasatainkat a fentebb megjelölt információforrások felhasználásával kidolgozott helyzetelemzésre alapoztuk, amelyek az azonosított feladatok költségeinek csökkentésére, a releváns és jövőbeni lehetséges bevételek növelésére és egy optimálisabb erőforrás-szerkezet kialakítására, tervezési és finanszírozási rendszer kialakítására vonatkoznak.

Tanácsadói megállapítások:

A feladatellátás jelenlegi struktúráját alapvetően jónak és hatékornak tartjuk. Ahol változást javasolunk, azt az alábbiakban jelezzük.

A Településgazdálkodási Kft. Tiszaalpár Nagyközségi Önkormányzat által 100 %-ban tulajdonolt. Javasoljuk a társaság további fenntartását, feladatköreinek kiteljesítését és bővítését. A bővítés lehetőségei közt szerepel a jelenleg önkormányzati feladatok között szerepeltetett óvodai, iskolai, intézményi és szociális étkeztetés átszervezése, a takarítási tevékenység koncentrációja és a karbantartási feladatok centralizációja a Kft. keretein belülre.

Szociális és Gyermekjóléti Társulás 2014. évi tervszámai alapján a kiadások és bevételek egyensúlyban vannak, ugyanakkor fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a Társulás adminisztratív feladatainak (költségvetések, beszámolók készítése, munkaügyi teendők, könyvelés stb.) jelentős részét Tiszaalpár Polgármesteri Hivatala látja el, amely növeli a hivatali munkavállalók leterheltségét, és nem számszerűsített költségként, más oldalról megvilágítva a hivatalon belüli

hatékonyságveszteséggént jelentkezik jelenleg. Emiatt emelték fel egy fő munkaidejét 4 órától 8 órára, hogy a társulás feladataival foglalkozzon.

Gondozási Központról összességében elmondható, hogy az intézmény relatíve alacsony engedélyezett férőhelyszámmal működik, amely a méretgazdaságossági hatékonyságból adódó előnyök kihasználását sajnos nem teszi lehetővé, bővítése ugyanakkor a megismert infrastrukturális okokból nem lehetséges.

A Pejtsik Béla Könyvtár esetében felmerült az intézmény önállóságának indokoltsága, valamint az Önkormányzat feladatai között szerepelő, nem önálló intézményként működő Művelődési Ház és Könyvtár közös üzemeltetésének lehetősége.

BEVEZETÉS

Tiszaalpár Polgármesteri Hivatala (továbbiakban Hivatal) a HungaroSupport Kft-t bízta meg az ÁROP-1.A.5-2013-2013-0009 azonosítószámú pályázat keretében az önkormányzati feladatok átalakulásával kapcsolatban a feladat-ellátási és finanszírozási koncepció kidolgozására. Ennek a tanulmánynak az elkészítése kötelezően teljesítendő azon Önkormányzatok számára, amelyek az ÁROP-1.A.5 pályázaton támogatást nyertek el szervezetfejlesztési tevékenységek megvalósítására.

A TANULMÁNY INDOKOLTSÁGA

Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzatának (továbbiakban Önkormányzat) az ÁROP-1.A.5. pályázat megvalósítására készült szakmai koncepciója bemutatja azokat a problémákat, melyek indokolják a negyedik tevékenységi terület vizsgálatát.

Az önkormányzatok feladatainak megváltozását követően az önkormányzatok új szerepkörbe kerültek az intézmények működtetésével kapcsolatban. Az intézmények jelentős részének a KLIK lett a fenntartója, a köznevelési intézmények esetében ugyanakkor a létesítmények működtetési feladatainak ellátásáról szabadon dönthettek az önkormányzatok. Ezért az alapvető munkamegosztás kialakításán túl a finanszírozás és a feladatellátás részletkérdései még tisztázásra várnak és helyi választ igényelnek.

A TANULMÁNY SZAKMAI LEÍRÁSA ÉS MÓDSZERTANA

A 4. tevékenység, feladat-ellátási és finanszírozási koncepció kidolgozása három elemből áll. A tanulmány készítése során ezek a területek kerültek elemzésre.

1. Az önkormányzat által ellátandó üzemeltetési feladatok körének pontos meghatározása,
2. A feladatok tervezése és finanszírozása rendszerének felülvizsgálata.
3. Az alapvetően létesítménygazdálkodási folyamatok és szervezeti struktúra. felülvizsgálata, fejlesztési javaslatok tétele.

A szakmai leírás megfogalmazásakor meghatározták a tanulmány kimenetelének elvárt eredményeit és tartalmát, mely a következőket foglalta magába.

A feladatok körének meghatározását az érintett önkormányzati és intézményi dolgozók bevonásával végzi a hivatal. Cél, az üzemeltetési tevékenységek tételes áttekintése, a tisztázandó kérdések azonosítása, az esetlegesen szükséges vezetői döntések előkészítése. Az elemzés választ ad arra is, pontosan mi a kötelezően ellátandó feladat, mit kell az irányadó jogszabályok alapján biztosítani, mi az ellátás minimális szintje.

A tervezési és finanszírozási rendszer kialakítására tett javaslatok célja, a feladatok költségeinek beazonosítása, a releváns bevételek meghatározása, a költségekhez és bevételekhez igazodó, egy optimálisabb erőforrás-szerkezet kialakítására vonatkozó irány mutatója.

A feladatok tervezésének célja a közszolgálati feladatok és beruházások megvalósulásának biztosítása. Ennek érdekében az Önkormányzat azonosítja a tervezés alapjául szolgáló operatív célokat, feladatokat és ezek mutatóit, az intézmények alap- és támogató tevékenységeit. Azonosítja továbbá a releváns bevételi forrásokat, az egyes bevételek alapjául szolgáló tevékenységeket.

Az intézményirányítás egyik speciális területe a létesítménygazdálkodás, amely az intézmények működéséhez szükséges infrastrukturális (pl. megfelelő épület, gépek) és humán (pl. őrzés-védelem) feltételek biztosítását jelenti. A létesítménygazdálkodásnak az Önkormányzatnál két területe különböztethető meg: az egyik a közszolgáltatásokkal kapcsolatos létesítmények (elsősorban intézmények: a Hivatal, iskolák, óvodák, szociális központ stb.) működése, valamint a közterületekkel kapcsolatos városüzemeltetési feladatok. A feladat elvégzése során az előbbi élvezi a prioritást.

A megfelelő szolgáltatási színvonal és a hatékony gazdálkodás érdekében alapvető fontosságú, hogy a szolgáltatási szintek, szerződések, folyamatok központilag legyenek meghatározva és irányítva, egyértelmű legyen a szereplők közötti munkamegosztás, a Hivatalon belüli feladatok, a szükséges informatikai támogatás. Ennek során az Önkormányzat vizsgálja a kapcsolódó gazdasági és humánadminisztráció, ingatlan- és létesítménygazdálkodás (ideértve a takarítási, fűtési, karbantartási, portaszolgálati feladatokat is), fejlesztés, felújítás, karbantartás, beszerzés és eszközgazdálkodás, étkeztetés, informatika és egyéb szakértői (jogi, közbeszerzési, energetikai stb.) szolgáltatások igénybevételi és szolgáltatási folyamatát.

Az intézményirányítás egyik speciális területe a létesítménygazdálkodás mely magába foglalja a közszolgáltatásokkal kapcsolatos létesítmények működését, valamint a közterületekkel kapcsolatos városüzemeltetési feladatokat. A létesítménygazdálkodás támogató tevékenységként egyrészt kapcsolódik az önkormányzati feladatok ellátásának módjához, mint témakörhöz, másrészt irányítási és szervezeti megközelítésből is vizsgálendő terület. A létesítménygazdálkodás

módja ezért, a projekt 2. tevékenysége keretében kidolgozásra kerülő „Intézményirányítási modell” című tanulmányban- a „Támogató tevékenységek bemutatása” című fejezetben kerül részletesen kifejtésre.

A szolgáltatási színvonal egyértelmű meghatározásával, a szerződések felülvizsgálatával, a létesítménygazdálkodás fejlesztés, felújítás, karbantartás, eszközgazdálkodás, étkeztetés, informatikai szolgáltatásainak feltárásával és elemzésével a Támogató infrastruktúra és szerződéses kapcsolatok című tanulmányban már bővebben foglalkoztunk. Az erre vonatkozó részek abban a tanulmányban jelennek meg.

A munka során alapvetően a következő munkamódszerek kerültek alkalmazásra:

- dokumentumelemzés,
- kérdőíves felmérés,
- interjúk készítése,
- üzleti modellezés,
- szervezetfejlesztési eszközök.

LEGFONTOSABB TÖRVÉNYI VÁLTOZÁSOK

A települési önkormányzati szféra az elmúlt években jelentős változáson ment keresztül, ami új alapokra helyezte a finanszírozást, a feladat ellátás struktúráját, a jövőre vonatkozóan felmerülő beruházások finanszírozási forrásainak elérhető körét és a számviteli nyilvántartási és beszámoló rendszerét egyaránt.

Feladatellátás Változásai

Az új önkormányzati törvény [2011. évi CLXXXIX.] hatályba lépését követően a települési önkormányzatok immáron a helyi feladat-szervezési döntéseket igénylő közszolgáltatásokat biztosítják csupán a lakosság számára, az államigazgatási feladat- és hatáskörök döntő többsége a járási kormányhivatalokhoz került. A törvény értelmében az óvodák kivételével elkerült az önkormányzatoktól az alap- és középfokú oktatás (leszámítva az intézmény üzemeltetési feladatokat), az egészségügyi szakellátó intézmények (kórházak) fenntartása, továbbá bizonyos államigazgatási feladat- és hatáskörök.

Az önkormányzati kötelező feladatok 2013-tól az alábbiak: településfejlesztés, településrendezés, településüzemeltetés, óvodai ellátás, szociális, gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások, környezet-egészségügy, kulturális szolgáltatás, lakás- és helyiséggazdálkodás, honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, közreműködés a település közbiztonságának biztosításában, helyi közfoglalkoztatás, helyi adóval, gazdaság-szervezéssel és turizmussal kapcsolatos feladatok, sport, ifjúsági ügyek, nemzetiségi ügyek, helyi közösségi közlekedés biztosítása, hulladékgazdálkodás, távhőszolgáltatás, kistermelők, őstermelők jogszabályban meghatározott termékei értékesítési lehetőségének, háztartási árusításának biztosítása.

Az önkormányzati feladatellátás szerkezeti módosulását eredményezte a közös önkormányzati hivatalok kötelező érvényű létrehozása, mely elsősorban az alacsony lakosságszámú településeken ellátott hivatali feladatok további centralizálását eredményezte, míg a közös önkormányzatok esetében az ellátott feladatok volumenének növekedését.

A települési önkormányzatok által önként felvállalni kívánt feladatok vonatkozásában is szigorú előírások léptek életbe, ezzel jelentősen korlátozva az önkormányzatok feladatvállalásait, bizonyos esetekben csorbítva egyszersmind önállóságukat is. Az önként vállalt feladatellátása egyfelől nem veszélyeztetheti a kötelező feladatok ellátását, finanszírozásuk forrása pedig

elsősorban az önkormányzat saját bevételei, illetve az erre a célra biztosított külön források lehetnek.¹

Finanszírozási Rendszer Változásai

A létrejött új típusú új feladat finanszírozási rendszerben a helyi önkormányzatok által kötelezően ellátandó, törvényben meghatározott feladatok ellátása működési kiadásainak fedezetét az Országgyűlés a feladatfinanszírozás rendszerén keresztül, feladatalapú támogatással biztosítja, mely az ellátandó feladatokhoz jogszabályokban meghatározott közszolgáltatási szintnek megfelelő támogatást jelent.

A feladatfinanszírozási támogatást a helyi önkormányzat éves szinten kizárólag az ellátandó feladatainak kiadásaira fordíthatja, a maradvány támogatás összegét – az államháztartásról szóló törvényben meghatározott kamatokkal terhelve – a központi költségvetésbe köteles visszafizetni. Mindezek alapján tehát a feladatfinanszírozási támogatásból megtakarítás nem képezhető például felhalmozási kiadásra.

Az önkormányzati feladatellátás központi kormányzati finanszírozása az alábbi strukturális pilléreken nyugszik:

A.) Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása- három elemű támogatás

- Az önkormányzati hivatal működéséhez az elismert hivatali létszám bér- és dologi kiadásaihoz járul hozzá.
- Településüzemeltetés egyes kiemelt feladataihoz kapcsolódó támogatás: zöldterület-gazdálkodáshoz; közvilágításhoz; temető-, közút fenntartáshoz.
- Egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatása

B.) Köznevelési feladatok finanszírozása

- Óvodapedagógusok és segítőik bértámogatása
- Óvodaműködtetés
- Gyermekétkeztetés

C.) Szociális és gyermekvédelmi ellátás

- Segélyezés
- Alapellátás
- Idősek és hajléktalanok szakosított bentlakásos ellátása
- Bölcsődés, és fogyatékos intézményekben elhelyezett gyermekek étkeztetése:

D.) Kulturális feladatok támogatása

E.) Előadó-művészet támogatása

¹ Ötv. 10.§ (2) bekezdés

F.) Központosított előirányzatok

Az Önkormányzatok finanszírozásában a másik nagy változás a külső finanszírozási lehetőségek korlátozása, AMagyarországgazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény meglehetősen szűk határok közé szorítja az önkormányzatok külső forrásbevonásának – az un. adósságot keletkeztető ügyletek megkötésének – lehetőségét, mindez pedig az eddiginél sokkal átgondoltabb fejlesztéspolitikát és vagyongazdálkodást követel meg az önkormányzati szektor szereplőin.

Az önkormányzatok érvényesen kizárólag a Kormány előzetes hozzájárulásával vállalhatnak az Áht. szerinti önkormányzati kezességet és garanciát, valamint köthetnek adósságot keletkeztető ügyleteket. Ezen hozzájárulás néhány speciális kivételen túl nem szükséges az éven belüli likvid hitelekre.

Fontos ökölszabállyá válik a korábbi hitelfelvételi korláthoz hasonlóan, hogy az önkormányzatok adósságot keletkeztető ügyletből származó tárgyévi összes fizetési kötelezettsége az adósságot keletkeztető ügylet futamidejének végéig egyik évben sem haladja majd meg az önkormányzat adott évi saját bevételeinek 50%-át. Mindez – pénzzé tehető vagyoni elem hiányában – értelemszerűen a saját bevételek növelését indukálja, mindemellett pedig a saját bevételek olykor nehezen kalkulálható mértéke miatt jelentős kockázatot is jelent.

A jogszabály kifejezetten tiltja a likvid hitel kivételként történő kiemelése mellett a működési célú hitelfelvételt, a felhalmozási jellegű hitel felvételhez történő hozzájárulásnak pedig az alábbiakban foglalt szigorú szabályok együttes teljesülését szabja feltételül:

- az adósságot keletkeztető ügylet – a törvény által meghatározott adatszolgáltatást is figyelembe véve – az államháztartás önkormányzati alrendszere adósságának a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott mértéke teljesítését nem veszélyezteti,
- az adósságot keletkeztető ügylet az önkormányzat törvényben meghatározott feladatának ellátásához szükséges kapacitás létrehozását eredményezi, azzal, hogy a működési kiadások folyamatos teljesítése biztosított, és
- ha teljesül az, hogy az önkormányzat a hatályos helyi adó rendelete alapján a helyi iparűzési adót vagy a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény szerinti vagyoni típusú adók közül legalább az egyiket vagy a magánszemélyek kommunális adóját bevezette, továbbá teljesül a fentiekben kiemelt 50%-os saját bevételi korlát szerinti feltétel.

Számviteli Rendszer Változásai

Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet teljesen új elveken felépülő számvitelt és új beszámolási rendszert rendszeresített 2014. január 1.-től. A rendszer a teljes államháztartási rendszerben egységes lett és elveiben közelít a vállalkozási számvitelhez.

A feladatátcsoportosítások, a finanszírozás rendszerének alapvető átalakítása, továbbá a gazdasági stabilitás megteremtésének célzatával hozott korlátozó intézkedések az elmúlt kevesebb, mint másfél évben turbulens változásokat okoztak a szféra egészében, új makro- és mikrokörnyezetet teremtve a települési önkormányzatok számára. A változásokhoz történő szektor szintű alkalmazkodás, az életbelépésük óta eltelt rövid idő miatt nem történt, nem is történhetett még meg.

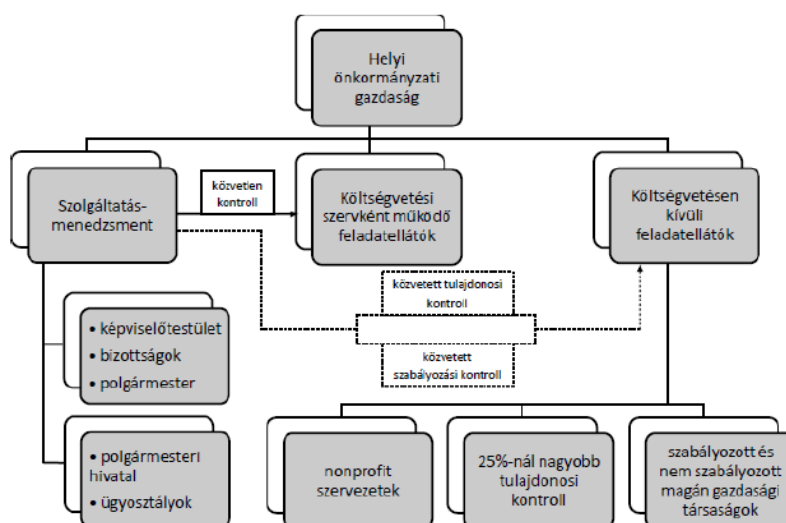
FELADATELLÁTÁSI STRUKTÚRA TISZAALPÁR NAGYKÖZSÉGBEN

Az új önkormányzati törvény [2011. évi CLXXXIX.] hatályba lépését követően a települési önkormányzatok immáron a helyi feladat-szervezési döntéseket igénylő közszolgáltatásokat biztosítják csupán a lakosság számára, az államigazgatási feladat- és hatáskörök döntő többsége a járási kormányhivatalokhoz került. A törvény értelmében az óvodák kivételével elkerült az önkormányzatoktól az alap- és középfokú oktatás (leszámítva az intézmény üzemeltetési feladatokat), az egészségügyi szakellátó intézmények (kórházak) fenntartása, továbbá bizonyos államigazgatási feladat- és hatáskörök.

Az önkormányzati kötelező feladatok 2013-tól az alábbiak: településfejlesztés, településrendezés, településüzemeltetés, óvodai ellátás, szociális, gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások, környezet-egészségügy, kulturális szolgáltatás, lakás- és helyiség-gazdálkodás, honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, közreműködés a település közbiztonságának biztosításában, helyi közfoglalkoztatás, helyi adóval, gazdaság szervezéssel és turizmussal kapcsolatos feladatok, sport, ifjúsági ügyek, nemzetiségi ügyek, helyi közösségi közlekedés biztosítása, hulladékgazdálkodás, távhőszolgáltatás, kistermelők, őstermelők jogszabályban meghatározott termékei értékesítési lehetőségének, hétvégi árusításának biztosítása.

Az Önkormányzat a fenti feladatokat közvetlenül saját maga, részben vagy teljesen önálló költségvetési intézményeken keresztül, társulási formában, illetve szolgáltatásvásárlás útján láthatja el.

Az önkormányzati gazdaság felépítése

Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata az alábbi **kötelező jellegű feladatokat** látja el:

Önkormányzat	
Út, autópálya építése	Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése
Lakó- és nem lakóingatlan bérbeadása	Önkormányzati jogalkotás
Közvilágítás üzemeltetése	Város- és községgazdálkodás
Támogatási célú finanszírozási műveletek	Család- és nővédelmi egészségügyi gondozás
Átmeneti segély	Temetési segély
Köztemetés	Közművelődési tevékenység
Polgármesteri Hivatal	
Önkormányzati jogalkotás	Adó, illeték kiszabás, beszedés, adóellenőrzés
Statisztikai tevékenység	
Gondozási Központ	
Házi segítségnyújtás	Szociális étkeztetés
Szociális és Gyermekjóléti Társulás	
Családsegítés	Gyermekjóléti tevékenység
Könyvtár	
Könyvtári szolgáltatások	Állomány feltárás, megőrzés és védelem
Állomány gyarapítás	
Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda	
Óvodai nevelés	
Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft.	
Zöldterület kezelés	Út karbantartás

A Település **önként vállalt feladatai:**

Gondozási Központ	
Idősek bentlakásos intézményi ellátása	
Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft.	
Épületbontás, építési terület előkészítés	Közüti áruszállítás
Általános épülettakarítás	

A következő ábrán bemutatjuk a Település 2014-es feladat ellátási struktúráját, amiből kiderül, hogy a korábban fölvetett ellátási lehetőségek valamennyi formája fellelhető a településen: vannak saját maga által közvetlenül ellátott feladatok, vannak költségvetési intézményeken keresztül közvetlenül ellátott feladatok, társuláson keresztül végzett feladatok és vannak külsős szolgáltatóktól vásárolt szolgáltatások is.

Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata					
Szociális és Gyermekjóléti Társulás KÖTELEZŐ Családsegítés, Gyermekjólét	Önkormányzat KÖTELEZŐ Út, autópálya építése; közutak, hidak, alagutak üzemeltetése; Lakó- és nem lakóingatlan bérbeadása; Zöldterület kezelése; Önkormányzati jogalkotás; Közvilágítás; Város-, községgazdálkodás; Támogatási célú finanszírozási műveletek; Család- és nővédelmi egészségügyi gondozás; Átmeneti segély; Temetési segély; Köztemetés; Közművelődési tevékenységek			Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft. KÖTELEZŐ Zöldterület kezelés, út karbantartás	
	Polgármesteri Hivatal KÖTELEZŐ Önkormányzati jogalkotás; Adó, illeték kiszabás, beszedés, adóellenőrzés; Statisztikai tevékenység			ÖNKÉNTES Épületbontás, építési terület előkészítés, közúti áruszállítás, általános épülettakarítás	
FBH-NP Köszolgáltató NKft. KÖTELEZŐ kommunális hulladék gyűjtése, elszállítása					
BÁCSVÍZ Zrt. KÖTELEZŐ Víziközmű-szolgáltatás	Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda KÖTELEZŐ Óvodai nevelés	Pejtsik Béla Könyvtár KÖTELEZŐ Könyvtári szolgáltatások, állomány feltárása, megőrzése és védelme, állomány gyarapítása	Gondozási Központ KÖTELEZŐ Házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés ÖNKÉNTES Idősek bentlakásos intézményi ellátása	EDF DÉMÁSZ KÖTELEZŐ Közvilágítás	

TISZAALPÁRI TELEPÜLÉSGAZDÁLKODÁSI KFT.

1. *A Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft. releváns mutatói (eFt)*

	2011. év (e Ft)	2012. év (e Ft)	2013. évi ELŐZETES (e Ft)
Értékesítés nettó árbevétele	120	360	3 008
Mérleg szerinti eredmény	-136	-264	-2 881
Saját tőke	364	100	-2 781

A Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzatának kizárólagos tulajdonában álló Kft. tevékenységi körébe tartozik a települési zöld felület karbantartás, útjavítások, gléderezések és mezőgazdasági feladatok megvalósítása, továbbá a Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda kivételével az intézmények karbantartási tevékenységeinek végzése is. Mindezek mellett a Kft. részt vesz a településen zajló európai uniós forrásokból finanszírozott beruházások megvalósításában alvállalkozóként, ami várhatóan 2014. év vonatkozásában összességében 5 millió Ft körüli árbevételt termel. Szintén külső bevételi forrást jelent a Kft. számára a lakosság és a helyi kistermelők irányába történő szolgáltatásnyújtás, amelynek jelenleg még nincs számottevő eredménye.

A Társaság eszközeit az Önkormányzattól vásárolta használt állapotban, melyek feljavítása, karbantartása igen jelentős költségtételt képviselt, a 2013. évi beszámoló tervezetben anyagjellegű ráfordításként 2 millió Ft-ot meghaladó összeg szerepel, ami jelentősen rontja a társaság eredményességét. A működéshez szükséges forrásokat a tulajdonos önkormányzat biztosítja, többségében ennek köszönhető a 2013. évi előzetes beszámolóban szerepeltetett majd 18 millió Ft mértékű rövid lejáratú kötelezettség is.

Foglalkoztatotti létszám: 5 fő

- 1 fő ügyvezető
- 1 fő kertész
- 1 fő nehézgépkezelő
- 1 fő mezőgazdasági gépkezelő
- 1 fő karbantartó

Jövőbeni terveket illetően tervezik a földmunka tevékenységi kör felvételét, mert várhatóan ennek keretein belül jelentősebb munkavégzés várható, továbbá tervben van az önkormányzat tulajdonában álló mezőgazdasági földterület megművelésének teljes körű végzése is. Tekintettel arra, hogy a Kft. számára adekvát lehetőségek mutatkoznak külső – önkormányzaton kívüli – bevételi források generálására, **javasoljuk a társaság további**

fenntartását, feladatköreinek kiteljesítését és bővítését az alábbiakban részletezettek szerint:

A) Javasoljuk a jelenleg az önkormányzat alkalmazásában álló 2 fő szakmunkás, zöld felület karbantartásban résztvevő munkatárs jogfolytonos átadását a Kft. részére, hogy ezzel a feladatellátás tisztábbá, áttekinthetőbbé váljon. A feladathoz kapcsolódó eddig az önkormányzatnál jelentkezett bevételek (pl.: zöldterület gazdálkodáshoz kapcsolódó központi költségvetési támogatás) és kiadások (pl.: 2 fő foglalkoztatott bére) átadásával lehetséges a munkavégzés hatékonyságjavítását célzó intézkedéseket meghozni, a munkaszervezést racionalizálni.

B) Javasoljuk megvizsgálni a jelenleg önkormányzati feladatok között szerepeltetett óvodai, iskolai, intézményi és szociális étkeztetés átszervezését is a Kft. keretein belülre. Ez hatékonyabb kontrollt és szintén racionálisabb munkaszervezést tesz lehetővé, amellyel a feladatellátás költségei csökkenthetők.

A Kft. ráadásul több olyan forráspályázaton vehet részt, amely lehetővé teszi a konyhai infrastruktúra (konyhatechnológiai berendezések és építmény) fejlesztését.

A jelenlegi konyhai foglalkoztatottak: 9 fő

- 1 fő élelmezésvezető	- 6 fő konyhai kisegítő
- 1 fő szakács	- 1 fő adminisztrátor

1. A település közétkeztetésének releváns mutatószámai

Átlagos előállított óvodai ebéd adagszám / nap	145
Átlagos előállított iskolai ebéd adagszám / nap	190
Átlagos előállított felnőtt étkező ebéd adagszáma / nap	115
TELJES ADAGSZÁM / nap	450
TELJES ADAGSZÁMBÓL spec. diétás adagszám / nap	0
Fentiekből intézmény részére kiszállításra kerülő ebéd adagszám / nap	240
Kiszállítási helyszínek száma és címe	Tündérrózsa Óvoda, Tiszaalpár, Ady E. u.40., Gondozási Központ, Tiszaalpár, Dózsa Gy. u. 71.
Melegítő konyhai tálalást végez-e a főző konyhai stáb (IGEN/NEM)	NEM
Melegítő konyhai tálalást végzők létszáma a főző konyhai stábból (fő)	-
Élelmiszer nyersanyag beszerzésének módja:	helyi beszerzés, valamint

közbeszerzés, helyi beszállítók, helyi versenyeztetés, stb.	beszállító cégeken keresztül
---	------------------------------

A rendelkezésünkre álló összehasonlító adatok alapján az alábbi foglalkoztatotti létszámmal a jelenlegi 450 – 550 adag lefőzése és az iskolai ételadagok kiosztása megfelelően gépesített konyha esetében megoldható.

2. *Javasolt közétkeztetési szakmai létszámok*

Munkakör megnevezése	Javasolt létszám 600 ételadag előállításra
Élelmezésvezető	1 fő
Szakács	1 fő
Konyhai kisegítő (konyha, ételosztás)	4 fő

Az adminisztrátor létszámot javasoljuk a Kft. menedzsmentjébe áthelyezni, hogy a közétkeztetési adminisztráción túl egyéb a Kft. működéséhez kapcsolódó feladatok ellátására is igénybe vehető legyen a kapacitása.

A jelenlegi alapanyag beszerzési folyamat során meglátásunk szerint nem érvényesül a megadott minőségi színvonalhoz kapcsolódó legkedvezőbb szállítási kondíciók elérése, ennek okán javasoljuk, hogy a közétkeztetési alapanyagok beszállítóit ciklikusan visszatérő versenyeztetési folyamat alkalmazásával válasszák ki, ezzel bizonyosan a legkedvezőbb szállítási kondíciókat elérve.

C) *Javasoljuk az Önkormányzat tulajdonában álló jelentős mértékű mezőgazdasági földterületek műveltetésének feladatkörét szintén a Kft. tevékenységi körei közé beilleszteni, mely egyfelől jövedelmező bevételi forrást jelent, másrészt a gép, eszközpark bővítését célzó pályázatok segítségével a társaságnál jelentősebb tárgyi eszköz fejlesztés valósulhat meg. Mindezekén túl pedig – a közétkeztetési tevékenység integrálásával – lehetővé teszi, hogy a Kft. első fázisban a közétkeztetés zöldség, gyümölcs igényét, később – állattartás beindításával és vágópont létrehozásával – akár a húsigényét is kiszolgálja, ezáltal csökkentve a felmerülő alapanyag költségeket.*

D) *Javasoljuk megfontolás tárgyává tenni a Kft. keretei között a takarítási tevékenység koncentrációját a települési intézmények körében az Óvoda kivételével (ennek eltérő és nem tervezhető igényei miatt), valamint a karbantartási feladatok centralizációját az Óvoda vonatkozásában is, mindezzel hatékonyabb humánerőforrás gazdálkodást megvalósítva, és a felmerülő személyi jellegű költségeket csökkentve. A koncentráció nem csak a bérköltségek, hanem a*

felhasznált tisztító- és takarítószeresek beszerzési költsége tekintetében is megtakarítást eredményezhet.

Tekintettel arra, hogy egyfelől a Kft. 2013. évi beszámolójának előzetes adatai negatív eredményt mutatnak – a fentebb említett jelentősnek mondható karbantartási ráfordítások miatt – másfelől a 2014. évi megismert tervszámok alapján – várható nettó árbevétel 10 millió Ft – sem prognosztizálható jelentős mérleg szerinti eredmény, javasoljuk, hogy az Önkormányzat a 2014. év szeptemberére tervezett 17,3 millió Ft mértékű működési kölcsön megtérülés vonatkozásában kezdeményezzen annak átütemezésére vonatkozó tárgyalásokat a Kft-vel. A kölcsön visszafizetését javasoljuk 3-5 évre szétterítve ütemezni, 1-2 éves türelmi idővel, hogy a Kft. működésének beindulását az ne veszélyeztesse. Ezzel párhuzamosan javasoljuk, hogy az Önkormányzat a működési tartalékok soron megjelölt 45,2 millió Ft mértékűre tervezett kiadást csökkentse a fenti kölcsön megtérülés mértékével.

KISKUNFÉLEGYHÁZI TÖBBCÉLÚ KISTÉRSÉGI ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS

A Társulást Tiszaalpár Nagyközségen túl további 10 település alkotja, melyek teljes lakosság száma meghaladja a 47.000 főt a 2013. január 1-jei KSH adatok alapján. A Társulás fenntartásához a Település a 2014. évi terv adatok alapján nem járul hozzá. Keretében Tiszaalpár vonatkozásában kizárólag a belső ellenőrzés kerül ellátásra.

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI TÁRSULÁS

A 161/2013.(VI.05.) Kth.-val alakult a társulás Tiszaalpárral és Lakitelekkel, majd a 185/2013.(VI.26.) Kth.-val csatlakozott hozzá Nyárlőrinc. A társulás tehát jelenleg Nyárlőrinc, Lakitelek és Tiszaalpár alkotják, 2013. július 1-től kezdte meg működését, gesztorként Tiszaalpár vezeti. A társuláson belül kerülnek ellátásra a három érintett település vonatkozásában a családsegítési és gyermekjóléti szolgáltatások. A kötelező önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó normatívát Tiszaalpár igényli le valamennyi település vonatkozásában, ami 2014. év tekintetében 15,8 millió Ft-ot jelent, melyet az Önkormányzat társulási hozzájárulásként ad át a Szervezetnek.

3. A Társulás főbb költségvetési adatait (2014. évi terv; eFt)

BEVÉTELI és KIADÁSI tételek	2014. évi terv
Állami támogatások (normatíva)	15 815
BEVÉTELEK ÖSSZESEN	15 815
Személyi juttatások és járulékok	9 258
Készletbeszerzések	1 744
Szolgáltatások	2 997
Egyéb dologi kiadások	604
Munkaszervezési kiadások	1 212
KIADÁSOK ÖSSZESEN	15 815

Amint látható, a kiadások és bevételek a 2014. évi tervszámok alapján egyensúlyban vannak, ugyanakkor fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a Társulás adminisztratív feladatainak (költségvetések, beszámolók készítése, munkaügyi teendők, könyvelés, stb.) jelentős részét Tiszaalpár Polgármesteri Hivatala látja el, amely növeli a hivatali munkavállalók leterheltségét, és nem számszerűsített költségként jelentkezik jelenleg.

Minderre való tekintettel javasoljuk, hogy a Társulás tagönkormányzatai vegyék fontolóra lakosság szám arányos tagdíj megfizetését a Társulás részére, mely fedezetet

jelenthetne a fentiekben hivatkozott költségekre. A Társulás és Tiszaalpár Polgármesteri Hivatala pedig szakmai álláspontunk szerint megállapodásban rögzíthetné a munkaszervezeti feladatok ellátását. Az így keletkező bevételeket a Hivatalban dolgozó, a Társulás feladatait is ellátó munkavállalók bérkiegészítésére lehetne felhasználni.

POLGÁRMESTERI HIVATAL

4. Az intézmény főbb költségvetési adatai (eFt)

	2012. évi tény (e Ft)	2013. évi várható (e Ft)	2014. évi terv (e Ft)
Saját bevételek	110	79	100
Állami/irányítószer- vi támogatás	65 038	80 871	73 921
Működési kiadások összesen	64 716	79 899	74 021

Az intézmény létszám előirányzata 2014. év tekintetében 18,125 fő, míg az elismert hivatali létszám 16,14 fő. A hivatal állami működési támogatása teljes egészében fedezi a irányítószer-
vi támogatást, azaz a Hivatal teljes működési kiadására finanszírozást jelentenek saját- és a központi költségvetésből származó bevételei. A Polgármesteri Hivatal szervezetrendszerén belül önként vállalt feladat nem kerül ellátásra.

Foglalkoztatotti létszám: 18,5 fő

- 1 fő szociális és közművelődési
ügyintéző	- 1 fő pénzügyi ügyintéző, 1 fő fizetés
nélküli távolléten van 2014.11.30-ig
- 2 fő vagyongazdálkodási ügyintéző	- 1 fő analitikus könyvelő
- 2 fő igazgatási ügyintéző	- 1 fő jegyző
- 1 fő adóügyi ügyintéző	- 1 fő pénztáros
- 1 fő aljegyző	- 1 fő takarító részmunkaidőben
- 1 fő munkaügyi ügyintéző	- 1 fő anyakönyvi, gyermekvédelmi
ügyintéző
- 1 fő pénzügyi csoportvezető	- 1 fő kommunikációs ügyintéző
- 1 fő főkönyvi könyvelő	
- 1 fő titkársági ügyintéző	

Ahogy a Településgazdálkodási Kft-nél ezt már jeleztük, javasoljuk a takarítási tevékenység centralizációjának, ezáltal egy hatékonyabb humánerőforrás menedzsment megvalósításának vizsgálatát megvalósítani.

GONDOZÁSI KÖZPONT

5. *Az intézmény főbb költségvetési adatai (eFt)*

	2012. évi tény (e Ft)	2013. évi várható (e Ft)	2014. évi terv (e Ft)
Saját bevételek	29 425	31 825	29 045
Állami/irányítószeri támogatás	41 097	35 665	44 917
Működési kiadások összesen	70 283	66 209	73 962

A település ezen önállóan működő intézményén keresztül kerül megvalósításra a szociális étkeztetés, valamint a házi segítségnyújtás, mint kötelező önkormányzati feladatok, továbbá fenntartásába tartozik egy 25 férőhelyes bentlakásos idősek otthona intézmény is, mint önként vállalt feladatvégzés.

Foglalkoztatotti létszám: 12 fő

- 1 fő intézményvezető	- 1 fő takarító-gondozó
- 1 fő szociális gondozó	- 5 fő ápoló-gondozó
- 1 fő szociális segítő	- 1 fő 1 fő ápoló- mentálhigiénikus
- 1 fő mosónő	munkatárs
- 1 fő takarító	

Megállapítható, hogy az idősek otthonához kapcsolódó foglalkoztatotti létszám megfelel az 1/2000 (I.7.) SZCSM rendeletben foglalt létszámnorma előírásoknak. A létszámgazdálkodás vonatkozásában a törvényi feltételek betartása mellett meglátásunk szerint megtakarításra nincs érdemi lehetőség.

A 2014. évi állami/irányítószeri támogatásból 9,46 millió Ft kapcsolódik a kötelező feladatellátáshoz, amiből 3,33 millió Ft terhel önkormányzati saját bevételt (a fennmaradó 6,13 millió Ft központi költségvetésből származó támogatás). A fennmaradó 35,46 millió Ft mértékű állami/irányítószeri támogatás pedig az önként vállalt feladat

ellátásához kapcsolódik, amelynek 92,8%-át fedezi központi költségvetésből származó feladat-finanszírozás és csupán 2,55 millió Ft terhel önkormányzati saját bevételt. Azonban az idősok otthona működési bevételeit vizsgálva, kritikus fontosságúnak mutatkozik a térítési díj bevételek tervek szerinti realizálása.

Az intézményi térítési díjat 2014-ben 70.740.-Ft-ban állapította meg az Önkormányzat április 1-jei hatállyal (ezt megelőzően alacsonyabb volt), ami határt szab a térítési díj bevétel egészének a 25 férőhely figyelembevételével. Ez az elméleti maximum 12 hónapra vetítetten 21,2 millió Ft, a betervezett térítési díj bevétel pedig 18,675 millió Ft (az elméleti maximum 88%-a). Tekintettel arra, hogy a személyi térítési díj megállapításánál csak a jövedelemhányad vehető figyelembe (készpénz és ingatlan vagyon hiányában), ami a jövedelem 80%-a, a fentiek szerint tervezett térítési díj bevétel némiképp magasnak tekinthető. Erre az jelenthet magyarázatot, ha a jelenlegi ellátotti kör jelentős többsége az intézményi térítési díjhoz közeli jövedelemhányaddal rendelkezik, vagy térítési díjukra készpénzvagyon nyújt fedezetet. Ugyanakkor ezen esetben is számolni kell a sajnálatos elhalálozások, illetve kiköltözések esetén felmerülő térítési díj kiesésre, amely a várható saját bevételeket csökkenti. Mindezek okán javasoljuk negyedévente a térítési díj bevétel teljesülését figyelemmel kísérni, és annak alulteljesülése esetén szükséges mértékben működési céltartalékot képezni a Központ támogatásának kiegészítésére.

Összességében elmondható, hogy az intézmény relatíve alacsony engedélyezett férőhelyszámmal működik, amely a méretgazdaságossági hatékonyságból adódó előnyök kihasználását nem teszi lehetővé, bővítése ugyanakkor a megismert infrastruktúrális okokból nem lehetséges. Mindezek, és a személyi térítési díjak tervezettek szerinti realizálása miatt a fenntartása – a szociális szférát érintő turbulens szabályozási változásokat is tekintve – az Önkormányzat számára állandó kockázatot jelenthet, így megfontolandó működtetésének átadása valamely civil szolgáltató, vagy a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság számára. Továbbá ahogy a Településgazdálkodási Kft-nél ezt már jeleztük, javasoljuk a takarítási tevékenység centralizációjának, ezáltal az Önkormányzat egészét tekintve egy hatékonyabb humánerőforrás menedzsment megvalósításának vizsgálatát megvalósítani, ami ezt az intézményt is érintheti.

TÜNDÉRRÓZSA NAPPALI OTTHONOS ÓVODA

6. Az intézmény főbb költségvetési adatai (eFt)

	2012. évi tény (e Ft)	2013. évi várható (e Ft)	2014. évi terv (e Ft)
Saját bevételek	1 925	41 401	6 041
Állami/irányítószeri támogatás	68 499	109 736	106 771
Működési kiadások összesen	69 502	150 064	112 812

A saját bevételek és ezzel párhuzamosan a működési kiadások hektikus változásának magyarázatát a közétkeztetési feladatok delegálása adja a vizsgált időszakban. 2013-ban a közétkeztetés működtetése a település egészét tekintve az intézménynél valósult meg – mivel az iskola, ahol ez korábban szakfeladatként szerepelt átadásra került a KLIK részére – 2014-ben már csak az óvodások étkeztetési térítési díj bevétele jelenik meg bevételként, a közétkeztetési feladat az Önkormányzathoz került.

Az óvodai nevelés jelenleg egyetlen telephelyen, egy modern 7 csoportszobás, összességében 175 férőhelyes intézményben történik, amely részben európai uniós, részben önkormányzati saját forrásból valósult meg.

A feladat ellátás centralizációja a méretgazdaságossági előnyök kihasználása szempontjából mindenképp üdvözlendő, eredményét pedig az mutatja, hogy az óvoda működtetése nem igényel a saját működési bevételeken, valamint a központi költségvetési támogatásokon túl egyéb önkormányzati forrást.

Foglalkoztatotti létszám: 28 fő

- 1 fő intézményvezető
- 15 fő óvodapedagógus
- 2 fő pedagógiai asszisztens
- 7 fő dajka
- 1 fő karbantartó
- 1 fő konyhai munkatárs
- 1 fő óvoda titkár

Az óvodai létszámnormákat az alábbi táblázat rögzíti a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével, melynek az intézmény megfelel.

7. Óvodai hatályos szakmai létszámnorma

ÓVODA - 2011. évi CXCV. tv. 1. és 2. számú melléklete alapján		
Munkakör	Előírt/finanszírozott létszám	Megjegyzés
intézményvezető	1 fő / int.	-
tagintézmény-vezető	1 fő / tagint.	-
intézményvezető-helyettes	0 fő	50 gyermek létszám alatt
intézményvezető-helyettes	1 fő	51-200 gyermek esetén
intézményvezető-helyettes	2 fő	201-500 gyermek esetén
intézményvezető-helyettes	3 fő	500-nál több gyermek esetén
óvodatitkár	1 fő	intézményenként, ahol a gyermek létszám eléri a 100 főt
dajka/gondozónő/takarító	1 fő	csoportonként
pedagógiai asszisztens	1 fő	3 csoportonként
szakorvos	0,5 fő	kizárólag SNI gyermekeket nevelő óvodákban; 250 gyermekenként
pszichopedagógus	fenntartói döntéstől függ	
úszómester	1 fő	tanusodával rendelkező óvodákban
Csoport létszám:		Min. 13 fő / Max. 25 fő / Átl. 20 fő

Tekintettel arra, hogy az intézmény működési költségeinek egészére fedezetet jelent a saját működési bevétel, valamint a központi költségvetésből származó támogatás, a jelenlegi működést alapvetően hatékonynak és racionálisnak ítéljük.

A közétkeztetési tevékenység és a karbantartási tevékenység egészének saját Kft-be történő kiszervezése esetén javasoljuk megfontolás tárgyává tenni az intézményben foglalkoztatott konyhai munkatárs és karbantartó átadását is a hatékonyabb humán erőforrás gazdálkodás érdekében.

PEJTSIK BÉLA KÖNYVTÁR

8. *Az intézmény főbb költségvetési adatai (eFt)*

	2014. évi terv (e Ft)
Saját bevételek	80
Állami/irányítószeri támogatás	8 685
Működési kiadások összesen	8 765

A 2014-től önálló gazdálkodású intézmény összesen 2 fős létszám előirányzattal, és mint a fentiekből kitűnik 80 ezer Ft saját bevétellel tervezi működését. Az állami/irányítószeri támogatás mindössze 33,4%-át fedezi központi költségvetési támogatás, tehát a működtetéshez mindösszesen 5,78 millió Ft-ot kell az Önkormányzatnak saját szabad bevételei terhére hozzátenni.

9. *Az intézmény működési kiadásainak tételes bemutatása (2014. évi terv; Ft/%)*

Kiadások megnevezése	2014. évi terv (Ft)	Arány (%)
<i>Rendszeres és nem rendsz. szem. jutt. összesen</i>	5 285 000	60,3%
<i>Munkaadókat terhelő járulékok összesen</i>	1 362 000	15,5%
<i>Készletbeszerzések összesen</i>	519 000	5,9%
<i>Szolgáltatások összesen</i>	1 179 000	13,45%
<i>Különféle dologi kiadások összesen</i>	397 000	4,5%
<i>Egyéb folyó kiadások összesen</i>	23 000	0,26%
ÖSSZESEN:	8 765 000	100%

Mint látható, az intézmény működtetésének több mint 75%-át teszik ki a személyi juttatások, és a hozzájuk kapcsolódó járulékok, melynek okán javasoljuk megvizsgálni az intézmény önállóságának megszüntetését, amellyel számításaink szerint éves szinten 0,6 millió Ft-ot meghaladó mértékű megtakarítás érhető el a vezetői pótlék és kapcsolódó járulékok tekintetében.

Továbbá érdemes megfontolás tárgyává tenni az Önkormányzat feladatai között szereplő – nem önálló intézményként működő – Művelődési Ház és a Könyvtár közös

üzemeltetését, amennyiben ennek méretgazdaságossági hatásai megtakarításokat eredményeznek.

A FELADAT ELLÁTÁSOK PÉNZÜGYI STRUKTÚRÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Tiszaalpár egyetlen önként vállalt feladatot is teljesítő intézménye a Gondozási Központ, melynek működéséhez, különösen az időskorúak bentlakásos intézményi ellátásához kapcsolódó javaslatainkat a feladat ellátási struktúra értékelésénél, a fentiekben részletesen kifejtettük. Tekintettel arra, hogy a Nagyközség és intézményei egyéb önként vállalt feladat ellátásában nem vesznek részt, a működési hatékonyságjavítás, az ésszerűsítő intézkedések célkeresztjébe a kötelező feladatok ellátásának struktúrája kerülhet és került is a jelen dokumentációban elvégzett elemzés során.

Az egyes intézmények működtetéséhez szükséges önkormányzati szabad forrás felhasználást az alábbi táblázat mutatja be.

10. Önkormányzati szabad forrás felhasználás intézményenként (2014. évi terv; eFt/%)

Önkormányzati szabad forrás felhasználás intézményenként	2014. évi terv	Arány (%)
Polgármesteri Hivatal	0	0%
Gondozási Központ – kötelező feladat	3 330	28,6%
Gondozási Központ – önként vállalt feladat	2 547	21,8%
Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda	0	0%
Pejtsik Béla Könyvtár	5 781	49,6%
ÖSSZESEN:	11 658	100%

A működési hatékonyság vizsgálatát – ezzel párhuzamosan a feladatellátás okserűségét – első sorban azon intézményeknél és önként vállalt feladatoknál kell kezdeni, amelyek a legtöbb saját forrást emésztik fel, majd pedig azon intézményeknél és feladatoknál szükségszerű folytatni, melyek ellátása vonatkozásában a racionalizálás lehetősége okkal feltételezhető.

Más megvilágításban összefoglalóan azt mondhatjuk, hogy a jövőbeni költség megtakarítási lehetőségeket elsősorban azon költségvetési tételek alapos elemzésével lehet feltárni, melyek önként vállalt feladatok és egyáltalán nem kapcsolódik hozzájuk központi költségvetési támogatás, ilyen azonban Tiszaalpár esetében nincs. Így a saját bevétel felhasználási helyeit és az önként vállalt feladat fenntartását érdemes a racionalizálás, hatékonyságnövelés szándékával időről-időre áttekinteni, és felülvizsgálni.

A konkrét feladatellátásokhoz kapcsolódó javaslatok

A feladatellátás jelenlegi struktúráját alapvetően jónak és hatékonnak tartjuk. Ahol változást javaslunk, azt az alábbiakban jelezzük.

Az egyes feladat ellátási helyek 2014-es várható pénzügyi pozícióit végig nézve azt látjuk, hogy az alábbiak esetében kell fölhasználni a saját szabad forrásokat.

11. Működési bepillátás kimutatás intézményenként (2014. évi terv; eFt)

Önkormányzati szabad forrás felhasználás intézményenként	2014. évi terv	Arány (%)
Gondozási Központ	5 877	50,4%
Pejtsik Béla Könyvtár	5 781	49,6%
ÖSSZESEN:	11 658	100%

Ezek azok feladat ellátási helyek ahol elsődlegesen megtakarítás érhető el és szabad forrás szabadítható föl. Más keresztmetszet szerint vizsgálva azt látjuk, hogy a 2014-re tervezett teljes működési költségvetés 650,4 millió Ft-os összegéből 54,1 millió Ft (8,3 %) kapcsolódik önként vállalt feladat teljesítéshez, amelynek fenntartása során keletkező bevételek mértéke 51,6 millió Ft, tehát a 2,5 millió Ft különbség saját forrásból származik. A jövőbeni megtakarítás okán elsősorban általában azok a költségvetési tételek vizsgálándók meg, amelyek a kétféle költségbontás közös halmazában találhatók, vagyis önként vállalt feladatok és egyáltalán nem kapcsolódik hozzá központi költségvetési támogatás, ilyen azonban Tiszaalpár esetében nincs. Így a saját bevétel felhasználási helyeit és az önként vállalt feladat fenntartását érdemes a racionalizálás, hatékonyságnövelés szándékával áttekinteni.

GAZDASÁGI TÁRSASÁGOKHOZ KAPCSOLÓDÓ FELADATELLÁTÁS

TISZAALPÁRI TELEPÜLÉSGAZDÁLKODÁSI KFT. (önkormányzati tulajdon: 100%)

Javasoljuk a társaság további fenntartását, feladatköreinek kiteljesítését és bővítését az alábbiakban részletezettek szerint:

- A) Javasoljuk a jelenleg az önkormányzat alkalmazásában álló 2 fő szakmunkás, zöld terület karbantartásban résztvevő munkatárs jogfolytonos átadását a Kft. részére, hogy ezzel a feladatellátás tisztábbá, áttekinthetőbbé váljon. A feladathoz kapcsolódó eddig az önkormányzatnál jelentkezett bevételek (pl.: zöldterület gazdálkodáshoz kapcsolódó központi költségvetési támogatás) és kiadások (pl.: 2 fő foglalkoztatott bére) átadásával

lehetséges a munkavégzés hatékonyságjavítását célzó intézkedéseket meghozni, a munkaszervezést racionalizálni.

B) Javasoljuk megvizsgálni a jelenleg önkormányzati feladatok között szerepeltetett óvodai, iskolai, intézményi és szociális étkeztetés átszervezését is a Kft. keretein belülre. Ez hatékonyabb kontrollt és szintén racionálisabb munkaszervezést tesz lehetővé, amellyel a feladatellátás költségei csökkenthetők. A közétkeztetési tevékenységet illetően javasoljuk a humánerőforrás gazdálkodás alapos vizsgálatát, és ennek alapján a kisegítő személyzet tekintetében létszámcsökkentés esetleges végrehajtását. Javasoljuk továbbá az alapanyag beszállítók ciklikusan visszatérő versenyeztetését, kedvezőbb minőségi és árazási pozíciók elérése érdekében.

C) Javasoljuk az Önkormányzat tulajdonában álló jelentős mértékű mezőgazdasági földterületek műveltetésének feladatkörét szintén a Kft. tevékenységi körei közé beilleszteni, mely egyfelől jövedelmező bevételi forrást jelent, másrészt a gép, eszközpark bővítését célzó pályázatok segítségével a társaságnál jelentősebb tárgyi eszköz fejlesztés valósulhat meg. Mindezekon túl pedig – a közétkeztetési tevékenység integrálásával – lehetővé teszi, hogy a Kft. első fázisban a közétkeztetés zöldség, gyümölcs igényét, később – állattartás beindításával és vágópont létrehozásával – akár a húsigényét is kiszolgálja, ezáltal csökkentve a felmerülő alapanyag költségeket.

D) Javasoljuk megfontolás tárgyává tenni a Kft. keretei között a takarítási tevékenység koncentrációját a települési intézmények körében az Óvoda kivételével (ennek eltérő és nem tervezhető igényei miatt), valamint a karbantartási feladatok centralizációját az Óvoda vonatkozásában is, mindezzel hatékonyabb humánerőforrás gazdálkodást megvalósítva, és a felmerülő személyi jellegű költségeket csökkentve. A koncentráció nem csak a bérköltségek, hanem a felhasznált tisztító- és takarítószeres beszerzési költsége tekintetében is megtakarítást eredményezhet.

Tekintettel arra, hogy egyfelől a Kft. 2013. évi beszámolójának előzetes adatai negatív eredményt mutatnak – a fentebb említett jelentősnek mondható karbantartási ráfordítások miatt – másfelől a 2014. évi megismert tervszámok alapján – várható nettó árbevétel 10 millió Ft – sem prognosztizálható jelentős mérleg szerinti eredmény, javasoljuk, hogy az Önkormányzat a 2014.

év szeptemberére tervezett 17,3 millió Ft mértékű működési kölcsön megtérülés vonatkozásában kezdeményezzen annak átütemezésére vonatkozó tárgyalásokat a Kft-vel. A kölcsön visszafizetését javasoljuk 3-5 évre szétterítve ütemezni, 1-2 éves türelmi idővel, hogy a Kft. működésének beindulását az ne veszélyeztesse. Ezzel párhuzamosan javasoljuk, hogy az Önkormányzat a működési tartalékok soron megjelölt 45,2 millió Ft mértékűre tervezett kiadást csökkentse a fenti kölcsön megtérülés mértékével.

TÁRSULÁSOKHOZ KAPCSOLÓDÓ FELADATELLÁTÁS

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI TÁRSULÁS

A Társulás 2014. évi tervszámai alapján a kiadások és bevételek egyensúlyban vannak, ugyanakkor fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a Társulás adminisztratív feladatainak (költségvetések, beszámoló készítése, munkaügyi teendők, könyvelés, stb.) jelentős részét Tiszaalpár Polgármesteri Hivatala látja el, amely növeli a hivatali munkavállalók leterheltségét, és nem számszerűsített költségként, más oldalról megvilágítva a hivatalon belüli hatékonyságvesztésként jelentkezik jelenleg.

Minderre való tekintettel javasoljuk, hogy a Társulás tagönkormányzatai vegyék fontolóra lakosságszám arányos tagdíj megfizetését a Társulás részére, mely fedezetet jelenthetne a fentiekben hivatkozott költségekre. A Társulás és Tiszaalpár Polgármesteri Hivatala pedig szakmai álláspontunk szerint megállapodásban rögzíthetné a munkaszervezeti feladatok ellátását. Az így keletkező bevételeket a Hivatalban dolgozó, a Társulás feladatait is ellátó munkavállalók bérkiegészítésére lehetne felhasználni.

INTÉZMÉNYEKHEZ KAPCSOLÓDÓ FELADATELLÁTÁS

POLGÁRMESTERI HIVATAL

Az intézmény működtetését és gazdálkodását hatékonynak ítéljük, javasoljuk azonban, ahogyan ezt a Településgazdálkodási Kft-nél már jeleztük, a takarítási tevékenység centralizációjának, ezáltal egy hatékonyabb humán erőforrás menedzsment megvalósításának vizsgálatát megvalósítani.

GONDOZÁSI KÖZPONT

A 2014. évi állami/irányítószervi támogatásból 9,46 millió Ft kapcsolódik a kötelező feladatellátáshoz, amiből 3,33 millió Ft terhel önkormányzati saját bevételt (a fennmaradó 6,13

millió Ft központi költségvetésből származó támogatás). A fennmaradó 35,46 millió Ft mértékű állami/irányítószeri támogatás pedig az önként vállalt feladat ellátásához kapcsolódik, amelynek 92,8%-át fedezi központi költségvetésből származó feladat-finanszírozás és csupán 2,55 millió Ft terhel önkormányzati saját bevételt. Azonban az idősok otthona működési bevételeit vizsgálva, kritikus fontosságúnak mutatkozik a térítési díj bevételek szerinti realizálása.

Az intézményi térítési díjat 2014-ben 70.740.-Ft-ban állapította meg az Önkormányzat április 1-jei hatállyal (ezt megelőzően alacsonyabb volt), ami határt szab a térítési díj bevételek egészének a 25 férőhely figyelembevételével. Ez az elméleti maximum 12 hónapra vetítetten 21,2 millió Ft, a betervezett térítési díj bevétele pedig 18,675 millió Ft (az elméleti maximum 88%-a). Tekintettel arra, hogy a személyi térítési díj megállapításánál csak a jövedelemhányad vehető figyelembe (készpénz és ingatlan vagyon hiányában), ami a jövedelem 80%-a, a fentiek szerint tervezett térítési díj bevétele némiképp magasnak tekinthető. Erre az jelölhet magyarázatot, ha a jelenlegi ellátotti kör jelentős többsége az intézményi térítési díjhoz közeli jövedelemhányaddal rendelkezik, vagy térítési díjukra készpénzvagyon nyújt fedezetet. Ugyanakkor ezen esetben is számolni kell a sajnálatos elhalálozások, illetve kiköltözések esetén a gondozási nap kiesés miatt felmerülő térítési díj kiesésre, amely a várható saját bevételeket csökkenti. Mindezek okán javasoljuk negyedévente a térítési díj bevétele teljesülését figyelemmel kísérni, és annak alulteljesülése esetén szükséges mértékben működési céltartalmakat képezni a Központ támogatásának kiegészítésére.

Összességében elmondható, hogy az intézmény relatíve alacsony engedélyezett férőhelyszámmal működik, amely a méretgazdaságossági hatékonyságból adódó előnyök kihasználását sajnos nem teszi lehetővé, bővítése ugyanakkor a megismert infrastrukturális okokból nem lehetséges.

Mindezek, és a személyi térítési díjak tervezettek szerinti realizálása miatt a fenntartása – a szociális szférát érintő turbulens szabályozási változásokat is tekintve – az Önkormányzat számára állandó kockázatot jelenthet, így megfontolandó működtetésének átadása valamely civil szolgáltató, vagy a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság számára.

Továbbá ahogy a Településgazdálkodási Kft-nél ezt már jeleztük, javasoljuk a takarítási tevékenység centralizációjának, ezáltal az Önkormányzat egészét tekintve egy hatékonyabb humánerőforrás menedzsment megvalósításának vizsgálatát megvalósítani, ami ezt az intézményt is érintheti.

TÜNDÉRRÓZSA NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA

Tekintettel arra, hogy az intézmény működési költségeinek egészére fedezetet jelent a saját működési bevétel, valamint a központi költségvetésből származó támogatás, a jelenlegi működést alapvetően hatékonynak és racionálisnak ítéljük.

A közétkeztetési tevékenység és a karbantartási tevékenység egészének saját Kft-be történő kiszervezése esetén javasoljuk megfontolás tárgyává tenni az intézményben foglalkoztatott konyhai munkatárs és karbantartó átadását is a hatékonyabb humánerőforrás gazdálkodás érdekében.

PEJTSIK BÉLA KÖNYVTÁR

Az intézmény állami/irányítószervi támogatásának mindössze 33,4%-át fedezi központi költségvetési támogatás, tehát a működtetéshez mindösszesen 5,78 millió Ft-ot kell az Önkormányzatnak saját szabad bevételei terhére hozzátennie.

A működtetés költségeinek több mint 75%-át teszik ki a személyi juttatások, és a hozzájuk kapcsolódó járulékok, melynek okán javasoljuk megvizsgálni az intézmény önállóságának megszüntetését, amellyel számításaink szerint éves szinten 0,6 millió Ft-ot meghaladó mértékű megtakarítás érhető el a vezetői pótlék és kapcsolódó járulékok tekintetében.

Továbbá érdemes megfontolás tárgyává tenni az Önkormányzat feladatai között szereplő – nem önálló intézményként működő – Művelődési Ház és a Könyvtár közös üzemeltetését, amennyiben ennek méretgazdaságossági hatásai megtakarításokat eredményeznek.

A fentebb részletezett változtatási javaslatok kapcsán nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az önkormányzati pénzügyi rendszernek a feladatok ellátása kapcsán az alábbi funkciókat kell biztosítani:

1. Forrásteremtés. E funkció biztosítja a kötelező és önként vállalt helyi, és az állam által önkormányzati felelősségi- és hatáskörbe delegált közfeladatok ellátásának finanszírozási forrásait.

2. Forrásallokáció. E funkció biztosítja, hogy a helyi kormányzatok szükségszerűen szóródó bevételi kapacitásai ellenére biztosítva legyen a helyi kiadási kötelezettségek fedezete, másrészt a helyi kiadások igazodjanak a közszolgáltatások iránti helyi igényekhez és a közpolitikai prioritásokhoz. A mindennapi működés tekintetében ez gyakorlatilag az önkormányzat saját bevételeinek fölhasználási területeire vonatkozó döntéseket jelenti.

3. Kiegyensúlyozott pénzellátás. Biztosítja, hogy megfelelő időben álljon rendelkezésre a kötelezettségek teljesítéséhez szükséges pénz és a bevételek és kiadások közötti szezonális időbeni megfeleléseket át lehessen hidalni. Ezen funkció hatékony működtetése lehetővé teszi az éven belüli likvid hitel felhasználás minimalizálását, ezáltal csökkentve az önkormányzat finanszírozási költségeit.

4. Ösztönzés és irányítás. Biztosítja a rendelkezésre álló erőforrások (pénzeszközök, vagyon) eredményes és költséghatékony kihasználását.

5. Kockázatkezelés. A helyhatóságok gazdálkodásában előfordulhat különféle pénzügyi nehézségek keletkezése még gondos tervezés ellenére is. E funkció biztosítja a likviditáshiány, a lehetőségeken felüli költségek és az inszolvencia elkerülését.

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

A tanulmány elkészítése során felhasznált főbb dokumentumok, információk

1. 2011. évi CLXXXIX. törvény, Magyarország helyi önkormányzatairól
2. 1997. évi CLIV. törvény, az egészségügyről
3. 1990. évi C. törvény, a helyi adókról
4. 2013. évi CCXXX. törvény, Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről
5. 1993. évi III. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
6. 1997. évi XXXI. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
7. 2011. évi CXCV. törvény, a nemzeti köznevelésről
8. Helységnévtár KSH, 2013.01.01.
9. MAGYARY ZOLTÁN KÖZIGAZGATÁS-FEJLESZTÉSI PROGRAM Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium 2012
10. Az önkormányzati ellenőrzések tapasztalatai különös tekintettel a pénzügyi kockázatok és a belső kontrollok összefüggéseire - Állami Számvevőszék, 2012.
11. <http://ado.hu/rovatok/ado/helyi-adok-2014-hol-mennyit-kell-fizetni>
12. A 2013. évi önkormányzati költségvetési finanszírozás – Belügyminisztérium, 2013.
13. A helyi önkormányzatok 2013. évi feladatai és finanszírozási rendszere, Nemzetgazdasági minisztérium, 2013.
14. Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata 2012. évi zárszámadás
15. Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata 2013. évi MÁK beszámoló
16. Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata 2014. évi költségvetése
17. Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 8/1993. (XII.15.) számú rendelete az idegenforgalmi adóról
18. Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 11/1999. (XII. 01.) számú rendelet a helyi iparüzési adóról
19. Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft. 2011. éves beszámoló
20. Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft. 2012. éves beszámoló
21. Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft. 2013. évi üzleti terv
22. Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft. 2013. évi előzetes beszámoló
23. Kiskunfélegyházi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás 2012. évi beszámoló
24. Kiskunfélegyházi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás 2013. évi költségvetés

25. Kiskunfélegyházi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás 2014. évi költségvetés
26. Kiskunfélegyházi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás társulási megállapodása
27. Szociális és Gyermekjóléti Társulás 2013. évi költségvetés
28. Szociális és Gyermekjóléti Társulás 2014. évi költségvetés
29. Szociális és Gyermekjóléti Társulás társulási megállapodás
30. Tiszaalpári Víziközmű-Társulat Szervezeti és Működési Szabályzat
31. Tiszaalpári Víziközmű-Társulat társberuházói szerződés
32. Tiszaalpári Víziközmű-Társulat alapszabály
33. Alapító Okiratok:
 - Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda
 - Gondozási Központ
 - Pejtsik Béla Könyvtár
 - Polgármesteri Hivatal
34. Társasági Szerződés – Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft.
35. Önkormányzati adatszolgáltatás a helyi adókról
36. Önkormányzati adatszolgáltatás a foglalkoztatottakról
37. Személyes interjúk: Dr. Vancsura István polgármester, Borvák Erzsébet igazgatási csoportvezető, Herczegné Bálint Katalin vagyongazdálkodási csoportvezető, Bodor Ádám ügyvezető (Tiszaalpári Településgazdálkodási Kft.), 2014.04.24.